

Försäkringsvillkor

för premiebestämd ålderspension
(Alecta Optimal Pension)
enligt ITP-planen

Gäller från och med 1 januari 2026

Innehåll

Försäkringsavtalet	3
Premier.....	6
Avgifter, kostnader och skatt	7
Garanterad pension.....	8
Rätt till överskott (återbäring)	10
Placeringsinriktningar	13
Flytträtt	15
Pensionsutbetalning	17
Återbetalningsskydd	20
Utbetalningsbestämmelser.....	23
Information från Alecta	24
Om du inte är nöjd	25

Har du frågor är du välkommen att kontakta oss

Alecta Tjänstepension Ömsesidigt

Telefon 020-78 22 80

103 73 Stockholm | alecta.se

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917.

Vi står på kundernas sida med ett enda fokus

– att erbjuda trygghet under och efter arbetslivet.

1. Försäkringsavtalet

Vad är premiebestämd ålderspension enligt ITP-planen?

ITP-planen är en överenskommelse träffad mellan Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (kollektivavtalsparterna). Premiebestämd ålderspension enligt dessa försäkringsvillkor är en försäkring utformad enligt denna överenskommelse.

Premiebestämd ålderspension är en tjänstepension, det vill säga en försäkring med arbetsgivare som försäkringstagare och en anställd som försäkrad.

Att pensionen är premiebestämd betyder att arbetsgivaren betalar minst den avgift (premie) som är bestämd i kollektivavtal. Arbetsgivaren kan utöver detta betala kompletterande premier till försäkringen enligt reglerna i ITP-planen. Hur stor pensionen blir beror sedan på vad de inbetalda premierna räcker till.

Premiebestämd ålderspension enligt dessa försäkringsvillkor kan tecknas både för anställda som tillhör ITP-planens avdelning 1 och som ITPK för anställda som tillhör ITP-planens avdelning 2.

För vilka ålderspensionsförsäkringar i Alecta gäller dessa villkor?

Dessa försäkringsvillkor gäller de ålderspensionsförsäkringar i Alecta till vilka det gjorts inbetalningar tidigast den 1 juli 2007, och som är baserade på ITP-avtalet den 25 april 2006 och senare ändringar/kompletteringar av detta avtal.

Dessa försäkringsvillkor gäller även för följande försäkringar:

- Livsarbetspension som förmedlats genom Collectum (kallas också Livsarbetspensionspremier eller LP-premier). Livsarbetspension via Collectum är baserad på lokala överenskommelser mellan olika förbund inom Svenskt Näringsliv och PTK. På avtalat.se finns information om gällande avtalsområden. Alla inbetalningar till Livsarbetspension (premier och eventuella flyttkapital) läggs i separata försäkringar för Livsarbetspension via Collectum.

- ITPK för anställda och före detta anställda hos arbetsgivare som har PP Pension som försäkringsgivare för övriga delar av ITP-planen (ITPK PP) enligt kollektivavtalet mellan Medieföretagen, Svenska Journalistförbundet, Unionen och Ledarna.

För förmånsbestämd ålderspension liksom för ITPK i ursprunglig form gäller andra försäkringsvillkor.

Försäkringsavtalet

För försäkringen gäller den vid varje tidpunkt gällande överenskommelsen om ITP-planen, samtliga beslut i ITP-nämnden och dessa försäkringsvillkor.

Dessutom gäller svensk lag och Alectas vid varje tidpunkt gällande försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Alecta Tjänstepension Ömsesidigt (Alecta), organisationsnummer 502014-6865. Alecta är ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag med säte i Stockholm. Delägare är dels försäkringstagarna, dels de försäkrade.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är arbetsgivare som anslutit sig till ITP-planen genom att ha tecknat försäkringsavtal genom Collectum.

I de fall som anges nedan under ”försäkrad”, anses dock den försäkrade vara försäkringstagare istället för arbetsgivaren.

Försäkrad

Försäkrad är den person på vars liv försäkringen är tecknad.

Försäkringen tecknas av arbetsgivare, med den anställda som försäkrad. Den anställda står kvar som försäkrad, även sedan en anställning har upphört.

Den försäkrade anses som försäkringstagare i följande fall:

- ifråga om rätten till försäkringsersättning (pension eller engångsbelopp vid återköp)
- ifråga om rätten att flytta pensionskapitalet till annan försäkringsgivare
- ifråga om rätten att förordna förmånstagare till återbetalningsskydd.

Förmånstagare

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska betalas ut till. För ålderspension är förmånstagaren alltid den försäkrade. För återbetalningsskydd (efterlevandepension) gäller reglerna i avsnitt 9.

Basbelopp

Med prisbasbelopp avses i Alectas försäkringsvillkor det basbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap. 7 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

Hur den försäkrade anmäls till försäkringen

Den försäkrade får försäkringen enligt reglerna i kollektivavtal, och de riktlinjer för administrationen av ITP-försäkringar som vid varje tidpunkt är bestämda av kollektivavtalsparterna, till exempel genom ITP-nämnden. För närvarande gäller följande:

Arbetsgivaren anmäler sina anställda till ITP-försäkring genom ett administrationsbolag, Collectum AB. På avtalat.se kan sedan de anställda som är berättigade till premiebestämd ålderspension välja försäkringsgivare, förvaltningsform (traditionell försäkring eller fondförsäkring) samt om återbetalningsskydd ska ingå i försäkringen. De som inte gör något aktivt val inom viss tid, får en av kollektivavtalsparterna utsedd icke-väljarpension i form av en traditionell försäkring utan återbetalningsskydd. För närvarande tecknas icke-väljarpensionen i Alecta enligt dessa försäkringsvillkor. För ITPK PP gäller dock att icke-väljarpension tecknas i form av en traditionell försäkring med återbetalningsskydd för närvarande i PP Pension. Försäkring

enligt dessa försäkringsvillkor kan även tecknas genom ett aktivt val från den försäkrade. Den försäkrade kan komplettera ålderspensionen med ett återbetalningsskydd enligt avsnitt 9, oavsett om ålderspensionen blivit tecknad genom ett icke-val eller genom ett aktivt val. All eventuell hälsoprövning som krävs för att få rätt till försäkringen görs av Collectum. Närmare upplysningar om den anställdes valmöjligheter finns på webbplatsen avtalat.se.

När försäkring ska tecknas enligt dessa villkor, skickar Collectum en begäran till Alecta. Alecta tecknar sedan försäkringen enligt denna begäran.

Tiden för Alectas försäkringsansvar

Försäkringsavtalet träder i kraft från den dag då Alecta har fått uppgift från Collectum om att en anställd ska omfattas av ITP hos Alecta. Försäkringstiden löper sedan till dess försäkringen blivit slututbetald, eller blivit annullerad eller till dess försäkringen upphört på grund av att pensionskapitalet flyttats till annan försäkringsgivare.

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lämnas av försäkringstagare eller försäkrad och som läggs till grund för försäkringen kan medföra begränsningar av Alectas ansvar.

Då kan försäkringsskyddet komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle haft, om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats.

Dessa begränsningar i försäkringsskyddets omfattning gäller även gentemot förmånstagare och andra ersättningsberättigade som kan härledas till försäkringsavtalet.

Begränsningar av förfogandet över försäkringen

Försäkringen får inte överlätas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

Force majeure

Alecta ansvarar inte för förlust som kan uppstå om en behandling av ansökan, försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig, terrorhandling, krigsliknande förhållanden, politiska oroligheter, naturkatastrof, riksdagsbeslut, av myndighet vidtagen eller underlåten åtgärd, stridsåtgärd på arbetsmarknaden eller annan omständighet som ligger utanför Alectas kontroll. Förbehållet om stridsåtgärd gäller även om Alecta är föremål för eller själv vidtar sådan åtgärd. Befrielse från ansvar på grund av force majeure gäller så länge hindret kvarstår.

Årsbesked

Ett årsbesked utfärdas av Collectum under varumärket Avtalat, enligt de riktlinjer som vid varje tidpunkt är bestämda av kollektivavtalsparterna, se vidare avsnitt 11.

Ändring av försäkringsvillkoren

Alla ändringar av dessa försäkringsvillkor ska godkännas av ITP-nämnden.

Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar av ITP-planen liksom till ändringar av planens tillämpning som beslutats av kollektivavtalsparterna eller av behörigt organ utsett av dessa, till exempel ITP-nämnden.

Alecta har också annars rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. Ändringar som normalt innebär en väsentlig försämring för försäkrade eller försäkringstagare får dock endast göras efter samtycke eller om ändringen är nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad lagtillämpning. Ändringar av mindre betydelse får göras utan samtycke, efter det att försäkrade och/eller försäkringstagarna informerats.

Behandling av personuppgifter

Alecta är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som inhämtats för hantering av ITP-planen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att behandlingen av personuppgifter sker enligt bestämmelserna i aktuell dataskyddslagstiftning. De personuppgifter som behandlas är bland annat namn, personnummer, kontaktuppgifter, kontonummer och hälsouppgifter. Ändamålet med behandlingen är främst att kunna fullgöra de skyldigheter som finns inom ramen för ITP-planen och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Den registrerade har enligt dataskyddslagstiftningen vissa rättigheter. Detaljerad information om Alectas hantering av personuppgifter finns på Alectas webbplats.

Fortsättningsförsäkring

Det finns ingen rätt att teckna fortsättningsförsäkring för de försäkringar som omfattas av dessa försäkringsvillkor.

Försäkringsvillkor vid krig

Vid krigstillstånd i Sverige gäller lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. för Alectas ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie). Alecta är fri från krigsansvarighet enligt nämnda lag för försäkring som tecknats eller för utökning av försäkringsbelopp efter krigstillståndets inträde, eller inom en period av tre månader dessförinnan.

2. Premier

Premierna för försäkringen följer vad som avtalats i ITP-planen.

Premierna betalas normalt av den försäkrades arbetsgivare. Vid arbetsoförmåga kan premier också betalas av en premiebefrielseförsäkring tecknad hos Alecta eller hos annan försäkringsgivare, enligt särskilda försäkringsvillkor för denna premiebefrielse. Premier kan också betalas av garantimedel, enligt ITP-planens garantibestämmelser.

Premierna som betalas till en försäkring kan både omfatta belopp som tillgodoräknats den försäkrade enligt ITP-planens avdelning 1 respektive dess avdelning 2 (ITPK-premier), och kompletterande premier utöver detta. Premier i ITP-planens avdelning 1 kan antingen gälla en försäkring som av Collectum angetts som ”ständigt traditionell” (det vill säga en försäkring vars kapital inte kan flyttas till en fondförsäkring), eller en försäkring som saknar denna begränsning i flytthänseende. Kompletterande premier placeras alltid i den sistnämnda kategorin.

Alla premier till försäkringen beräknas och förmedlas till Alecta genom Collectum. Om den försäkrade kompletterat sin ålderspension med familjeskydd, minskar Collectum premien med kostnaden för detta skydd. Collectum gör också ett avdrag för sina administrationskostnader. Om Collectum begär att Alecta ska återbetala för mycket erhållna premier, gör Alecta sådan återbetalning.

Varje premie tillförs försäkringen och tillgodoräknas avkastning senast bankdagen efter att den blivit insatt på Alectas konto.

Om den försäkrade inte längre omfattas av ITP-planen, upphör möjligheten att betala ytterligare premier till försäkringen.

3. Avgifter, kostnader och skatt

Avgifter och kostnader

Alecta tar löpande ut vid var tillfälle gällande avgifter för att täcka kostnaderna för administration.

Avgifter tas ut från och med den tidpunkt då första premien inkommer till Alecta och fram till den tidpunkt då försäkringen är slututbetald.

Alectas kostnad för kapitalförvaltning täcks genom att avdrag görs från avkastningen innan den fördelas på respektive försäkrings kapital.

Både sättet att ta ut avgifter och avgifternas nivåer kan ändras under försäkringstiden. Alla ändringar av avgifter som avser driftskostnader och som används för bestämning av garanterade förmåner eller för bestämning av pensionskapital, liksom alla ändringar av modeller för att ta ut sådana avgifter, ska vara godkända av Collectum.

Uppgift om aktuella avgifter finns på Alectas webbplats.

Skatt

Försäkringen utgör enligt inkomstskattelagen (1999:1229) en pensionsförsäkring.

Det belopp som utbetalas från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Alecta är skyldigt att i viss omfattning innehålla preliminär inkomstskatt.

Försäkringen belastas med avkastningsskatt enligt lag (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Kostnaden för skatten fördelas på försäkringskapitalet i varje försäkring.

Alecta lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 15, 22 och 23 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska lämnas om pensionsförsäkring.

4. Garanterad pension

Ålderspension

Varje mottagen premie och varje kapital som flyttas in från annan försäkring ger upphov till ett intjänat minsta pensionsbelopp, som är garanterat. Beloppet uttrycks som ett månadsbelopp, att utbetalas till den försäkrade från pensionsåldern och livslångt. Dör den försäkrade innan ålderspension har börjat betalas ut och återbetalningsskydd inte ingår i försäkringen, sker ingen utbetalning från försäkringen (ingen garanti gäller då).

Försäkringens totala garanterade pensionsbelopp blir summan av alla de pensionsbelopp, som erhållits för var och en av de inbetalningar (premiebetalningar respektive inflyttar av kapital) som Alecta har mottagit.

Varje eventuellt återtag av premiebelopp från Collectum medför på motsvarande sätt en minskning av det garanterade pensionsbeloppet.

Storleken av det pensionsbelopp som erhålls för varje inbetalning beror på de antaganden som Alecta gjort om lägsta garanterade ränta, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd). Alecta kan när som helst ändra dessa antaganden för framtida inbetalningar, men inte för inbetalningar som redan mottagits.

Den garanterade räntan bestäms så, att dess värde efter avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader blir noll procent. Det betyder att den försäkrade garanteras en pension vars värde minst motsvarar de av Alecta mottagna premierna – en premiegaranti.

Inbetalningar i form av kapital som flyttas in från andra försäkringar är garantigrundande endast till viss del och omfattas således inte av full garanti enligt ovan. För närmare regler se avsnitt 7.

Om den försäkrade senare väljer att ändra tiden för pensionsuttaget – se reglerna i avsnitt 8 – görs en omräkning av det garanterade pensionsbeloppet. Vid denna omräkning används samma antaganden som användes när respektive del av det garanterade beloppet ursprungligen uppstod (genom inbetalning och/eller genom höjning på grund av garantiförstärkning).

En omräkning av det garanterade pensionsbeloppet görs även när den försäkrade väljer till återbetalningsskydd eller väljer bort fortsatt återbetalningsskydd för försäkringen. Även då används sam-

ma antaganden som användes när respektive del av det garanterade beloppet ursprungligen uppstod.

Garantiförstärkning

Vid den första pensionsutbetalningen (oavsett den försäkrades ålder vid denna tidpunkt) samt tolv respektive 24 månader efter denna tidpunkt, beräknas vilken garanterad pension som då skulle fås för en tänkt premieinbetalning motsvarande 70 procent av försäkringens aktuella pensionskapital. Om beräkningen ger ett högre belopp än den pension som redan är garanterad, höjs den garanterade pensionen till detta högre belopp. Beräkningen enligt detta stycke omfattar allt pensionskapital, även sådant pensionskapital som är grundat på tidigare inflytt från andra försäkringar.

Återbetalningsskydd

Om återbetalningsskydd ingår i försäkringen, har också detta ett minsta garanterat värde eller månadsbelopp enligt följande:

Dör den försäkrade innan ålderspension har börjat betalas ut, övergår värdet av den garanterade ålderspensionen till återbetalningsskyddet. Det garanterade pensionsbeloppet för förmånstagarna, uttryckt som månadsbelopp, grundas på detta värde.

Dör den försäkrade när ålderspensionen har börjat betalas ut, är det istället ålderspensionens garanterade pensionsbelopp – uttryckt som månadsbelopp – som övergår till återbetalningsskyddet.

Utöver det garanterade beloppet finns rätt till överskott – se avsnitt 5.

Garantiförstärkning

För återbetalningsskydd görs garantiförstärkning enligt följande.

Om den försäkrade dör innan ålderspensionen har börjat betalas ut beräknas garantiförstärkning på samma sätt som för ålderspension. Om uppskjutet uttag görs enligt reglerna i avsnitt 9 beräknas dock istället garantiförstärkning månaden efter dödsfallet samt tolv respektive 24 månader efter den första utbetalningen.

Om den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut görs ålderspensionens eventuella kvarvarande garantiförstärkningar istället på återbetalningsskyddet. Till exempel görs beräkning av garantiförstärkning 24 månader efter att ålderspensionen första gången betalades ut om dödsfallet inträffat 13 månader efter den första utbetalningen av ålderspension. Beräkningen enligt detta stycke omfattar allt pensionskapital, även sådant pensionskapital som är grundat på tidigare inflytt från andra försäkringar.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE

Regeln om garantiförstärkning gäller från den 1 oktober 2018. För försäkringar där utbetalningen (i form av ålderspension eller återbetalningsskydd) påbörjats före denna tidpunkt gäller att eventuell förstärkning av garanterad pension gjordes per den 1 oktober 2018 och per den 1 oktober 2019 istället för tolv respektive 24 månader efter den första pensionsutbetalningen. En förutsättning för att denna övergångsbestämmelse ska gälla är dock att utbetalning av ålderspension respektive återbetalningsskydd fortfarande pågick vid de ovan angivna tidpunkterna.

5. Rätt till överskott (återbäring)

Principen för fördelning och utbetalning av överskott

All vinst – allt överskott – som kan uppstå i försäkringsrörelsen för premiebestämda sparförsäkringar tillfaller de försäkrade eller, för återbetalningsskydd, förmänstagarna. Överskottet är en del av Alectas riskkapital och är inte garanterat.

Överskottet betalas ut i form av tillägg till den garanterade pensionen, ett så kallat tilläggsbelopp, i samband med varje pensionsutbetalning. Varje tilläggsbelopp blir garanterat först när det betalas ut.

Hur tilläggsbeloppet bestäms

Övergripande principer

Tilläggsbeloppet bestäms normalt för ett kalenderår i taget. Det betyder att tilläggsbeloppet förändras – ökar eller minskar – vid varje årsskifte under utbetalningstiden (inkluderat tid då utbetalningen av ålderspension är under uppehåll).

Om det inträffar en inbetalning eller ett återtag av premier görs dock alltid en omräkning av tilläggsbeloppet redan från nästa månad med hänsyn till den nya premien eller det nya premieåtertaget.

Om den försäkrade väljer bort fortsatt återbetalningsskydd eller förlänger utbetalningstiden görs en omräkning av tilläggsbeloppet från den månad då ändringen träder ikraft.

Om den försäkrade gör uppehåll i pensionsutbetalningen görs en omräkning av tilläggsbeloppet med hänsyn till uppehållet från den månad då utbetalningen återupptas.

Vid bestämningen av tilläggsbeloppets storlek används alltid en huvudregel.

Om utbetalningstiden är livslång används också en dämpningsregel vars syfte är att begränsa variationen av utbetald pension vid årsskiften.

FÖRTYDLIGANDE

Dämpningsregeln gäller inte för försäkringar som omfattas av en placeringsinriktning med tio eller 60 procent aktier enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6.

Huvudregel

Ett tilläggsbelopp beräknas på grundval av pensionskapitalet och Alectas aktuella prognosantaganden vid utbetalningsårets början eller, beträffande det första utbetalningsåret eller det år då utbetalningen återupptas efter ett uppehåll, vid den första utbetalningsmånadens början.

När fortsatt återbetalningsskydd väljs bort eller avtalad utbetalningstid förlängs och dämpningsregeln inte används för årlig omräkning av pensionen beräknas dock tilläggsbeloppet på grundval av pensionskapitalet och Alectas aktuella prognosantaganden vid tidpunkten för ändringen.

När fortsatt återbetalningsskydd väljs bort och dämpningsregeln används för årlig omräkning av pensionen, föranleder detta en omräkning av tilläggsbeloppet endast med hänsyn till det bortvalda återbetalningsskyddet (övriga faktorer beaktas först vid nästa årliga omräkning).

Beräkningen görs i följande steg:

STEG 1

Först beräknas hur stor pension som försäkringens pensionskapital beräknas räcka till. Denna beräkning görs med användning av Alectas aktuella prognosantaganden beträffande kapitalavkastning, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd).

Alecta följer löpande upp prognosantagandena och kan när som helst ändra dessa, så att de anpassas till ett realistiskt, långsiktigt förväntat utfall.

Vid bestämning av antagandet om kapitalavkastning tar Alecta hänsyn till den placeringsinriktning som försäkringen är knuten till under utbetalningstiden. Vidare gäller att detta antagande minskas med förväntad prisinflation, för att därigenom skapa bättre förutsättningar för viss framtida uppräknings av pensionen.

STEG 2

Beräkningsresultatet enligt steg 1 minskas med den garanterade pensionen.

Blir mellanskillnaden positiv, ges den som ett tilläggsbelopp till den garanterade pensionen. Blir mellanskillnaden negativ, ges endast den garanterade pensionen.

När den nedanstående dämpningsregeln är tillämplig, kan tilläggsbeloppet dock bli högre än vad som följer av denna huvudregel.

Dämpningsregel

Dämpningsregeln innebär att månadspensionen vid ett årsskifte inte får minska mer än tre procent jämfört med månadsbeloppet (summan av garanterat pensionsbelopp och tilläggsbelopp) för december månad närmast föregående år*. Vid varje årsskifte beräknas alltid först ett månadsbelopp med användning av huvudregeln. Därefter beräknas om detta månadsbelopp ska höjas på grund av dämpningsregeln.

Dämpningsregeln används endast för livslång ålderspension, eller fortsatta utbetalningar av återbetalningsskydd efter att försäkrad med livslång ålderspension har dött.

** Om en premie betalades till eller återtogs från försäkringen under december månad, utgår dämpningsberäkningen från pensionsbeloppet för december justerat med det pensionsbelopp som motsvarar den nya premien eller premieåtertaget.*

Om den försäkrade väljer bort fortsatt återbetalningsskydd med verkan från ett årsskifte, görs först en årlig omräkning av pensionen som om återbetalningsskydd hade fortsatt att gälla, med beaktande av dämpningsregeln. Därefter görs ytterligare en omräkning med hänsyn endast till det bortvalda återbetalningsskyddet.

Om den försäkrade förlänger utbetalningstiden till livslång med verkan från ett årsskifte används dämpningsregeln första gången från nästkommande årsskifte.

Alectas rätt att ändra dämpningsregeln

Dämpningsregeln ger uttryck för en ambition och utgör ingen garanti från Alectas sida. Om faktisk kapitalavkastning under en längre tid skulle bli väsentligt lägre än den förväntade, kan Alecta ändra bestämmelserna i denna regel så att en större pensionsminskning än vad som anges i dessa försäkringsvillkor kan ske.

Detta gäller också för redan tecknade försäkringar inräknat de med påbörjad utbetalning. Nya försäkringsvillkor där de nya bestämmelserna framgår kommer i så fall att utfärdas.

DÄMPNINGSGEDELNS IKRAFTTRÄDANDE

Dämpningsregeln gäller med ovanstående regelverk från 1 oktober 2023 och tillämpas första gången vid årsskiftet 2023/2024. Även tidigare tecknade försäkringar inräknat de som vid denna tidpunkt var under utbetalning omfattas av regeln. Detta gäller dock inte sådan försäkring som enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av en placeringsinriktning med tio eller 60 procent aktier. Före 1 oktober 2023 gällde andra regelverk för dämpningsregeln, vilka återfinns i de vid den aktuella tidpunkten gällande försäkringsvillkoren.

KOMPLETTERINGSREGL

Försäkrad som enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av en placeringsinriktning med tio procent aktier omfattas av en kompletteringsregel. Den innebär att Alecta inte minskar utbetalade tilläggsbelopp. Om det görs ett återtag av premier under utbetalningstiden sker dock en minskning efter återtaget med hänsyn till premieåtertaget. En minskning av tilläggsbeloppet sker även vid förlängning av utbetalningstiden enligt reglerna i avsnitt 8. Kompletteringsregeln utgör ingen garanti från Alectas sida. Om faktisk kapitalavkastning under en längre tid skulle bli väsentligt lägre än den förväntade, kan Alecta ändra bestämmelserna i denna regel så att en pensionsminskning kan ske. Nya försäkringsvillkor där de nya bestämmelserna framgår kommer i så fall att utfärdas.

Hur pensionskapitalet bestäms

Alecta beräknar värdet på pensionskapitalet månadsvis i efterskott under hela försäkringstiden.

Varje inbetalning till försäkringen som Alecta tar emot adderas till pensionskapitalet och varje utbetalning dras från pensionskapitalet. Inbetalningar kan avse premier och inflyttat pensionskapital. Utbetalningar kan avse felaktigt förmedlade premier som senare återtas av Collectum, utflyttat pensionskapital och utbetalda pensionsbelopp.

Pensionskapitalets utveckling beror i övrigt på Alectas faktiska utfall beträffande faktorerna avkastning, driftskostnader och avkastningsskatt inom kollektivet av premiebestämda sparförsäkringar.

För försäkringar utan återbetalningsskydd tillförs pensionskapitalet även arvsvinster utifrån Alectas faktiska utfall av dödligheten inom kollek-

tivet av premiebestämda sparförsäkringar. Arvsvinster tillförs dock inte från sådana premiebestämda sparförsäkringar som enligt avtal mellan Alecta och berörda kollektivavtalsparter tillhör ett annat dödlighetskollektiv.

Pensionskapitalets avkastningsfaktor grundas på den faktiska, efter varje månads slut avlästa värdeutvecklingen av de fördelningsbara tillgångar – den placeringsinriktning – som försäkringen är knuten till. Avkastningen utjämnas inte över tid utan placeringsinriktningens hela avkastning under en viss månad, oavsett om den varit positiv eller negativ, förändrar pensionskapitalet månadsvis i efterskott. Pensionskapitalet kan därmed både öka och minska från en månad till en annan.

Vid återtag av premier gäller dock följande: om Collectum återtar premie från försäkringen utan att göra ett fullt återtag enligt gällande regelverk och avkastningen på felaktigt förmedlad premie varit negativ justerar Alecta försäkringens pensionskapital till det som hade gällt om den felaktiga premiebetalningen aldrig hade skett. Om avkastningen på felaktigt förmedlad premie varit positiv kvarstår denna avkastning i pensionskapitalet. Om Collectum gör ett fullt återtag enligt gällande regelverk justerar Alecta försäkringens pensionskapital till noll kronor. Detta gäller oavsett om avkastningen på felaktigt förmedlad premie varit positiv eller negativ.

För avkastning som blir känd efter att avkastningsfaktorn fastställts, samt för driftskostnader, avkastningsskatt och arvsvinster, kan Alecta välja att utjämna det faktiska utfallets påverkan på pensionskapitalet över längre tid än en månad.

6. Placeringsinriktningar

Allmänna principer för placeringsinriktningarna

Varje försäkring är knuten till en viss placeringsinriktning i Alecta. En försäkring kan vid var tid vara knuten till endast en placeringsinriktning. Däremot kan försäkringens placeringsinriktning ändras under försäkringstiden på de olika sätt som beskrivs nedan i detta avsnitt. Försäkrad respektive förmånstagare kan inte ändra placeringsinriktning. Placeringsinriktningen består av tillgångar i form av räntebärande placeringar, aktier och alternativa tillgångar. Respektive tillgångar kan vara både svenska och utländska.

Alecta har vid var tid en placeringspolicy för varje placeringsinriktning, som anger den eftersträvide fördelningen mellan olika tillgångsslag över en längre tidsperiod. Placeringsinriktningens faktiska fördelning mellan olika tillgångsslag vid en viss tidpunkt liksom under en kortare tidsperiod kan dock avvika väsentligt från den långsiktigt eftersträvide fördelningen om Alecta bedömer det motiverat av hänsyn till förväntad avkastning eller yttre regelverk. Alecta kan när som helst ändra placeringspolicy, även för redan tecknade försäkringar.

Placeringsinriktningarna och deras placeringspolicy

För närvarande tillhandahåller Alecta tre placeringsinriktningar för premiebestämd ålderspension, med följande placeringspolicy – det vill säga eftersträvide långsiktiga fördelning mellan tillgångsslag.

Nedanstående placeringsinriktningar gäller från 1 oktober 2023. Tidigare gällande placeringsinriktningar, deras placeringspolicy och det regelverk som gällde för dessa återfinns i de vid den aktuella tidpunkten gällande försäkringsvillkoren.

Placeringsinriktning med 60 procent aktier

- 60 procent aktier
- 20 procent alternativa tillgångar
- 20 procent räntebärande tillgångar

Placeringsinriktning med 50 procent aktier

- 50 procent aktier
- 20 procent alternativa tillgångar
- 30 procent räntebärande tillgångar

Placeringsinriktning med 40 procent aktier

- 40 procent aktier
- 20 procent alternativa tillgångar
- 40 procent räntebärande tillgångar

När en viss placeringsinriktning gäller

Placeringsinriktningen med 60 procent aktier gäller fram till och med månaden före den, då den försäkrade fyller 63 år – dock längst fram till den eventuella tidigare tidpunkt då pensionsutbetalning påbörjas.

Från månaden då den försäkrade fyller 63 år flyttas pensionskapitalet i en försäkring som ännu inte har börjat betalas ut till placeringsinriktningen med 50 procent aktier.

Från den månad då utbetalning påbörjas, dock senast vid 66 år, flyttas pensionskapitalet automatiskt till placeringsinriktningen med 40 procent aktier. Denna placeringsinriktning fortsätter sedan att gälla under hela den återstående försäkringstiden.

Om den försäkrade dör innan utbetalning påbörjats och försäkringen är tecknad med återbetalningsskydd, flyttas pensionskapitalet till placeringsinriktningen med 40 procent aktier med verkan från och med månaden efter dödsfallet.

FÖRTYDLIGANDE

När utbetalning påbörjas före 63 år flyttas pensionskapitalet i ett enda steg från placeringsinriktningen med 60 procent aktier till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE

För en försäkring där utbetalning påbörjats och där en placeringsinriktning med antingen tio procent aktier, tio procent alternativa tillgångar och 80 procent räntebärande tillgångar eller en placeringsinriktning med 60 procent aktier, tio procent alternativa tillgångar och 30 procent räntebärande tillgångar gällde den 1 september 2018 kan denna placeringsinriktning kvarstå. Aktuell placeringsinriktning gäller då under pensionens resterande utbetalningstid. Dock gäller från 1 oktober 2023 att placeringsinriktningen med tio procent aktier, tio procent alternativa tillgångar och 80 procent räntebärande tillgångar istället har tio procent aktier, 20 procent alternativa tillgångar och 70 procent räntebärande tillgångar, medan placeringsinriktningen med 60 procent aktier, tio procent alternativa tillgångar och 30 procent räntebärande tillgångar istället har 60 procent aktier, 20 procent alternativa tillgångar och 20 procent räntebärande tillgångar.

7. Flytträtt

Allmänna principer och förutsättningar för flytt

Den försäkrade kan när som helst före det att utbetalningen påbörjats begära flytt av försäkringens pensionskapital till en försäkringsgivare och försäkringsprodukt som är godkänd av kollektivavtalsparterna. Det betyder att pensionskapital kan flyttas både från Alecta till annan försäkringsgivare, och tvärtom.

Ett pensionskapital som avser ålderspension utan återbetalningsskydd kan endast flyttas till samma slag av pensionsförsäkring – en ålderspension utan återbetalningsskydd – hos den nya försäkringsgivaren. På motsvarande sätt kan ett pensionskapital som avser ålderspension med återbetalningsskydd endast flyttas till samma slag av pensionsförsäkring hos den nya försäkringsgivaren.

Pensionskapitalet för en försäkring som tillhör ITP-planens avdelning 1 och som av Collectum angetts som ”ständigt traditionell försäkring” kan endast flyttas till en ”ständigt traditionell försäkring” hos den nya försäkringsgivaren. Pensionskapitalet för en sådan ”ständigt traditionell försäkring” kan alltså inte flyttas till en fondförsäkring.

Flytt av pensionskapital måste alltid gälla hela pensionskapitalet för en försäkring. Endast del av en försäkrings pensionskapital kan inte flyttas.

Begränsningar:

En förutsättning för all flytträtt är att flytten är tillåten enligt vid varje tidpunkt gällande bestämmelser i ITP-planen och de regler som i övrigt är bestämda av kollektivavtalsparterna, till exempel genom beslut i ITP-nämnden. En ytterligare förutsättning är att flytten är tillåten enligt svensk lag.

Enligt beslut i ITP-nämnden gäller att flytt inte får ske för försäkring/pensionskapital med påbörjad pensionsutbetalning. Flytt får inte heller ske för sådan försäkring utan påbörjad pensionsutbetalning, som uppstått genom att en försäkring har delats upp på flera i samband med ett påbörjat partiellt pensionsuttag.

Hur man begär flytt

Den försäkrade begär flytt på avtalat.se. Där kan den försäkrade också få en preliminär uppgift om det flyttbara kapitalets storlek. Detta gäller både vid flytt från Alecta, och vid flytt till Alecta.

Flytt från Alecta

Flytt från Alecta till annan försäkringsgivare innebär att försäkringen i Alecta upphör, mot att Alecta betalar ut försäkringens värde till en annan ny försäkringsgivare. Alecta har inget ansvar för försäkringens utformning hos den nya försäkringsgivaren.

Försäkringen i Alecta upphör vid det närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar en månad efter det att flyttanmälan mottagits av Collectum via avtalat.se, dock tidigast tolv månader efter närmast föregående flytt.

Det flyttbara kapitalet är lika med försäkringens pensionskapital vid sistnämnda månadsskifte (månadsskiftet då försäkringen i Alecta upphör), dock minst försäkringens garanterade värde, samt eventuell räntekompensation för Alectas handläggningstid.

Alecta överför kapitalet till den mottagande försäkringsgivaren inom åtta bankdagar efter att försäkringen i Alecta har upphört. Skulle Alectas handläggning av överföringen dröja längre, betalar Alecta räntekompensation för den del av handläggningstiden som överstiger åtta bankdagar. Räntesatsen för räntekompensationen motsvarar Riksbankens referensränta, dock minst noll procent, plus åtta procentenheter.

Alecta tar inte ut någon avgift för flytten.

Det garanterade värdet beräknas på grundval av det garanterade pensionsbeloppet och de särskilda antaganden för beräkning av försäkringens garanterade värde vid flytt som Alecta tillämpar vid tidpunkten för flytten. Antagandena avser avkastning, avkastningsskatt, driftskostnader och dödlighet (livslängd). Alecta strävar efter att dessa antaganden, utjämnat över tiden, ska motsvara de antaganden bolaget tillämpar för skuldberäkning (så kallade försäkringstekniska avsättningar), med skillnaden att antagandena ska vara lika för män och kvinnor.

Flytt till Alecta

Vid flytt till Alecta inträder Alectas försäkringsansvar från den tidpunkt Collectum angett i meddelandet till Alecta. Skulle överföringen av pensionskapitalet göras efter den tidpunkt Collectum angett och detta orsakats av Alecta, betalar Alecta räntekompensation för de dagar förseningen varat. Räntesatsen för räntekompensationen motsvarar Riksbankens referensränta, dock minst noll procent, plus åtta procentenheter.

En viss del av det inflyttade pensionskapitalet behandlas som en mottagen premie, och ger därmed garanterade pensionsförmåner på samma sätt som en premie. Resten av det inflyttade kapitalet adderas till försäkringens pensionskapital utan att ge någon garanterad pension. Fördelningen av det inflyttade kapitalet mellan dessa båda delar sker enligt följande:

Den försäkrades ålder när Alecta tar emot flyttkapitalet	Andel som behandlas som en premie
till och med 50 år	100 %
51 år eller mer	70 %

Denna fördelning gäller oavsett om flyttkapitalet härrör från traditionell försäkring eller fondförsäkring.

Ovanstående fördelning av det inflyttade kapitalet gäller från 1 oktober 2018. Före denna tidpunkt gjordes fördelning enligt de försäkringsvillkor som gällde vid tidpunkten för flytten.

8. Pensionsutbetalning

Avtalad pensionsutbetalning

Om den försäkrade inte begär något annat hos Alecta:

- Betalas ålderspensionen ut från och med den månad då den försäkrade fyller 66 år och livslångt för försäkringar enligt ITP-planens avdelning 1. För försäkringar enligt ITP-planens avdelning 2 (ITPK och ITPK PP) och Livsarbets-tidspension som förmedlas genom Collectum gäller istället att ålderspensionen betalas ut från och med den månad då den försäkrade fyller 65 år och livslångt.
- Fortsätter ett eventuellt närmast tidigare gällande återbetalningsskydd (se avsnitt 9) att gälla även när ålderspensionen har börjat betalas ut, dock högst under 20 år.

AVVIKELSE

För försäkrad som vid ovan angiven ålder för utbetalning har rätt till sjukpension från ITP gäller istället att ålderspensionen betalas ut från 67 år om den försäkrade inte begär något annat.

Från den månad då utbetalningen påbörjas, men senast från 66 år, knyts försäkringen till placeringsinriktningen med 40 procent aktier. Denna placeringsinriktning gäller sedan under hela den återstående försäkringstiden.

Möjlighet att ändra villkoren för pensionsutbetalningen

Den försäkrade kan ändra villkoren för pensionsutbetalningen jämfört med de från början avtalade, enligt de regler som anges nedan. Det medför en förändring av pensionens månadsbelopp.

Vid omräkning av det garanterade pensionsbeloppet används samma antaganden som användes vid tidpunkten då respektive del av detta belopp ursprungligen uppstod (genom premiebetalning, inflytt av kapital och/eller genom garantiförstärkning).

AVVIKELSE

I det fall en kapitalflytt till Alecta pågår kan uttag inte påbörjas från försäkring som ska mottaga detta flyttkapital före det att flyttkapitalet placerats i försäkringen.

Tidpunkt när pensionen börjar betalas ut

Den försäkrade kan begära att få pensionen utbetald tidigare än från 66 respektive 65 års ålder (förtida uttag), dock tidigast från månaden efter den då den försäkrade fyller 55 år.

Helt förtida uttag av försäkringar enligt ITP-planens avdelning 1 samt av försäkringar enligt ITP-planens avdelning 2 (ITPK och ITPK PP) förutsätter att den försäkrade när pensionen börjar betalas ut

- inte förvärvsarbetar alls eller förvärvsarbetar mindre än åtta timmar per vecka
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa. Dock kan uttag göras av en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning då den försäkrade har partiell sjukersättning, se Partiellt pensionsuttag
- inte står till arbetsmarknadens förfogande eller i vart fall inte göra det för åtta timmar i veckan eller mer.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Den försäkrade kan även begära att få pensionen utbetald från en senare tidpunkt än från 66 respektive 65 år (uppskjutet uttag).

Tidsperiod för utbetalningen

Den försäkrade kan begära att få pensionen utbetald under en valfri begränsad tid uttryckt i helt antal månader - dock minst under 60 månader (fem år) för försäkringar som tillhör ITP-planens avdelning 1. För försäkringar som tillhör ITP-planens avdelning 2 (ITPK-försäkringar) ska pensionen utbetalas under minst 24 månader (två år). För Livsarbetstidspension via Collectum är kortast möjliga utbetalningstid 60 månader (fem år) men om pensionen avtalas att upphöra vid 65 år är kortast

möjliga utbetalningstid istället 36 månader (tre år).

Vid utbetalning under begränsad tid upphör pensionen vid den tidpunkt som avtalats mellan Alecta och den försäkrade. Om ett eller flera uppehåll i utbetalningen görs, se nedan, flyttas dock tidpunkten för pensionens upphörande fram med lika många månader som uppehållet görs.

AVVIKELSE

För livsarbetstidspension via Collectum som avtalats att utbetalas under kortare tid än 60 månader (fem år) gäller dock istället att tidpunkten för pensionens upphörande flyttas fram så att den sammanlagda utbetalningstiden uppgår till 60 månader (fem år).

Den försäkrade kan när som helst förlänga utbetalningstiden till valfri tidpunkt. Förkortad utbetalningstid måste begäras senast månaden före den månad då den första pensionsutbetalningen görs. Utbetalningstiden kan inte förkortas efter att pensionsutbetalningen påbörjats.

AVVIKELSE

För livsarbetstidspension via Collectum som avtalats att utbetalas under kortare tid än 60 månader (fem år) kan förlängning av utbetalningstiden endast göras så att den sammanlagda utbetalningstiden uppgår till 60 månader (fem år) eller mer.

Partiellt pensionsuttag

Den försäkrade kan begära partiellt pensionsuttag, och/eller att ändringarna enligt ovan bara ska gälla en viss del av pensionen. I dessa fall delas pensionen upp i högst tre försäkringar i proportioner som anges av den försäkrade så att endast en utbetalningsdisposition gäller för varje försäkring. Minsta uttagsandel är tio procent.

Upphåll i utbetalningen kan endast göras av hela utbetalningen från en försäkring. Partiellt uppehåll av en pågående utbetalning kan alltså inte göras, men om partiellt uttag pågår kan uppehåll i hela den partiella utbetalningen göras.

Uttagsproportionerna måste rymmas inom de regler

som vid var tidpunkt beslutats av ITP-nämnden.

Partiellt uttag före avtalad pensionsålder förutsätter för försäkringar enligt ITP-planens avdelning 1 samt för försäkringar enligt ITP-planens avdelning 2 (ITPK och ITPK PP) att den försäkrade, motsvarande den andel av pensionen som tas ut i förtid, när pensionen börjar betalas ut

- inte förvärvsarbetar (förvärvsarbete mindre än åtta timmar per vecka anses dock som att den försäkrade inte arbetar alls)
- inte står till arbetsmarknadens förfogande (att stå till arbetsmarknadens förfogande för mindre än åtta timmar i veckan anses dock som att inte stå till arbetsmarknadens förfogande alls).

Detta innebär att den som till exempel tar ut 25 procent av pensionen i förtid, när pensionen börjar betalas ut, inte arbetar eller står till arbetsmarknadens förfogande för 25 procent av arbetstiden.

Den försäkrade får inte heller uppbära eller ha ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa. Vid partiell sjukersättning kan dock förtida uttag som mest göras av en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning. Den som beviljats 75 procent sjukersättning kan till exempel som mest ta ut 25 procent av ålderspensionen.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Vid stegvis nedtrappning av arbetstiden sker beräkning av tillåten uttagsandel utifrån den arbetstid som gällde före det första uttaget. Vid arbete mindre än åtta timmar per vecka anses dock den försäkrade vara helt pensionerad.

Välja bort återbetalningsskyddet

Den försäkrade kan välja bort fortsatt återbetalningsskydd (se avsnitt 9) från försäkringen.

Upphåll i utbetalningen

Den försäkrade kan vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i utbetalningen till valfri tidpunkt. Upphåll måste gälla hela den pågående utbetalningen från aktuell försäkring.

Hur och när den försäkrade ska begära ändringarna

Om den försäkrade vill lägga till eller välja bort återbetalningsskydd innan pensionen ska börja betalas ut ska detta begäras på avtalat.se.

I övrigt gäller att den försäkrade ska begära de ovanstående ändringarna hos Alecta. Ändringarna ska begäras skriftligen eller genom inloggning på Alectas webbplats, på det sätt som Alecta anvisar vid var tid för respektive slag av ändring.

Ändringarna kan begäras tidigast sex månader före och senast under månaden närmast före påbörjat pensionsuttag. Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran fram till och med månaden närmast före påbörjat pensionsuttag, men inte därefter. Den försäkrade kan dock även under utbetalningstiden välja bort fortsatt återbetalningsskydd samt vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i pensionsutbetalningen och/eller förlänga utbetalningstiden.

Uppehåll i pensionsutbetalningen och förlängd utbetalningstid kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då ändringen ska träda ikraft. Uppehåll i och förlängning av utbetalningen från en försäkring kan endast begäras för en period åt gången.

Den försäkrade kan ändra sin begäran om bortval av återbetalningsskydd till och med månaden före den månad då den träder ikraft, men inte därefter.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om uppehåll i pensionsutbetalningen till och med månaden före den månad då det träder ikraft. Den försäkrade har även rätt att ändra den tidpunkt då utbetalningen ska återupptas efter ett uppehåll. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda ikraft.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om förlängd utbetalningstid till och med månaden före den månad då den träder ikraft, men inte därefter. Den försäkrade kan dock, innan den sista pensionsutbetalningen gjorts, begära ytterligare förlängning av utbetalningstiden. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda ikraft.

Ändringarna görs utan hälsoprövning. Då återbetalningsskydd läggs till kan hälsoprövning med godkänt resultat dock komma att krävas, se avsnitt 9.

När begärda ändringar träder ikraft

Ändringarna träder ikraft vid tidpunkten för påbörjat pensionsuttag, med följande undantag:

- Uppehåll i utbetalningen och förlängd utbetalningstid träder ikraft vid den tidpunkt som avtalats mellan Alecta och den försäkrade.
- Bortval av återbetalningsskydd under pensions utbetalningstid träder ikraft vid månads-skiftet närmast efter det att Alecta tagit emot den försäkrades anmälan.
- Uppskjutet uttag registreras att gälla när Alecta tar emot den försäkrades anmälan, dock tidigast vid pensionsåldern.

När utbetalningen upphör vid dödsfall

Utbetalningen av ålderspension upphör från och med månaden efter den försäkrades död, om utbetalningen inte har upphört redan tidigare därför att avtalad sluttidpunkt för utbetalningen blivit uppnådd.

Om den försäkrade dör när utbetalningen av ålderspension är under uppehåll och återbetalningsskydd inte gäller för försäkringen sker inga ytterligare utbetalningar.

Beträffande utbetalning av återbetalningsskydd, se avsnitt 9.

9. Återbetalningsskydd

Allmänt om återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att försäkringens värde betalas ut till den försäkrades efterlevande - insatta förmånstagare - i form av en månatlig efterlevandepension, när den försäkrade dör. Om den försäkrade dör när utbetalning av livslång ålderspension har påbörjats, täcker återbetalningsskyddet dock endast en del av försäkringens värde.

Vill den försäkrade att återbetalningsskydd ska ingå i försäringen, ska den försäkrade begära detta på avtalat.se. Gör den försäkrade inget val av återbetalningsskydd, gäller försäringen som en ren ålderspension utan något skydd till efterlevande.

Den försäkrade kan när som helst lägga till återbetalningsskydd eller avstå från fortsatt återbetalningsskydd. Det är dock inte möjligt att lägga till återbetalningsskydd sedan utbetalning av ålderspension har påbörjats. Även de valen görs på avtalat.se (då utbetalning har påbörjats görs dock valet hos Alecta).

Ett val av återbetalningsskydd medför en lägre ålderspension till den försäkrade, eftersom försäringen inte tillförs några arvsvinster under den tid då återbetalningsskydd gäller.

Hälsoprövning

I följande fall kan återbetalningsskydd väljas utan hälsoprövning:

- När den försäkrade för första gången blir berättigad till premiebestämd ålderspension enligt reglerna i ITP-planen, förutsatt att den försäkrade väljer återbetalningsskyddet inom den av Collectum under varumärket Avtalat angivna valtiden.
- När den försäkrade senare väljer till ett återbetalningsskydd på sin försäkring inom tolv månader efter familjehändelse då den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

I övriga fall krävs att den försäkrade genomgått hälsoprövning med godkänt resultat, för att återbetalningsskyddet ska gälla hela pensionskapitalet. Medför hälsoprövningen inte godkänt resultat därför att den försäkrade lider av allvarlig sjukdom, omfattar återbetalningsskyddet endast pensions-

kapital grundat på premier som inbetalats från och med månaden efter valet av återbetalningsskyddet. Hälsoprövningen sköts av Collectum.

Förmånstagare

Generellt förmånstagarförordnande

Om den försäkrade inte har gjort något särskilt förmånstagarförordnande gäller det generella förmånstagarförordnande som anges i ITP-planen. Det innebär att förmånstagare är

- i första hand den försäkrades make/maka/registrerade partner eller sambo
- i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn (oavsett ålder och med lika fördelning dem emellan om det finns fler än ett barn).

Särskilt förmånstagarförordnande

Den försäkrade kan när som helst under försäkringstiden via blankett på avtalat.se anmäla ett annat (särskilt) förmånstagarförordnande till Collectum, som då ersätter det generella förmånstagarförordnandet. Ett särskilt förordnande kan endast omfatta personer som kan vara förmånstagare för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229), det vill säga

- make/maka eller tidigare make/maka
- registrerad partner eller tidigare registrerad partner
- sambo eller tidigare sambo
- barn, styvbarn eller fosterbarn till den försäkrade eller till någon av personerna ovan.

En eller flera av dessa kan sättas in som förmånstagare, i valfri turordning och/eller med valfri fördelning av pensionen. Finns flera barn som är förmånstagare och om annat inte följer av förordnandet, fördelas pensionen mellan barnen i lika delar.

Ett särskilt förmånstagarförordnande gäller till dess det ändrats eller återkallats av den försäkrade.

Definition av sambo

Med sambo menas ogift person som, under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Innebörd av make/registrerad partner vid upplösning av äktenskapet

När make respektive registrerad partner är förmånstagare, kvarstår denne som förmånstagare till dess dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av partnerskapet vunnit laga kraft – om inte annat följer av förordnandet.

Att avstå pension

Förmånstagare kan avstå sin rätt i samband med utbetalningen. Den förmånstagare som står närmast i tur inträder då i den avståendes ställe.

Har ett avstående gjorts och det senare saknas förmånstagare, inträder åter den som avstått som förmånstagare.

Återbetalningsskyddets innebörd

När den försäkrade dör, tillfaller det högsta av pensionskapitalet och försäkringens garanterade värde förmånstagarna, enligt gällande förmånstagarförordnande, i form av en efterlevandepension. Dör en förmånstagare under återbetalningsskyddets utbetalningstid övergår utbetalningen till kvarvarande förmånstagare. Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Om den försäkrade dör innan ålderspensionen har börjat betalas ut

Återbetalningsskyddet utbetalas normalt från och med månaden efter dödsfallet och under fem år. Förmånstagare har rätt att begära annan längre utbetalningstid än fem år, dock längst 20 år. Förmånstagare har även rätt att skjuta upp utbetalningen till en valfri senare tidpunkt. Vid dessa ändringar av återbetalningsskyddet räknas pensionsbeloppet om baserat på försäkringens aktuella värde. Ska utbetalt belopp fördelas mellan flera förmånstagare måste dessa gemensamt begära att utbetalningen förlängs respektive skjuts upp.

Förmånstagare har inte rätt att ändra eller göra uppehåll i påbörjad utbetalning.

Om den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut

Givet att den försäkrade inte valt bort återbetalningsskyddet fortsätter det, med vissa begränsningar, att gälla även när ålderspensionen har börjat betalas ut.

Dör den försäkrade när utbetalning av ålderspension pågår, övergår ålderspensionen till en efterlevandepension. Återbetalningsskyddet betalas då ut till den avtalade slutåldern för den försäkrades ålderspension, dock längst till dess att pension (ålders*- och efterlevandepension sammantaget) har utbetalats under 20 år. Då livslång utbetalning av ålderspension påbörjas från den månad då den försäkrade fyller 67 år eller senare, gäller istället att återbetalningsskyddet som längst betalas ut till och med månaden före den då den försäkrade skulle ha fyllt 87 år.

Dör den försäkrade under tid när utbetalningen av ålderspension är under uppehåll påbörjas utbetalningen av återbetalningsskyddet från och med månaden efter dödsfallet. Återbetalningsskyddet betalas då ut med samma belopp och med samma slutålder som hade gällt för ålderspensionen om utbetalningen av ålderspension hade återupptagits från och med månaden efter dödsfallet, dock längst till dess att pension (ålders*- och efterlevandepension sammantaget) har utbetalats under 20 år. Då livslång utbetalning av ålderspension påbörjas från den månad då den försäkrade fyller 67 år eller senare, gäller istället att återbetalningsskyddet som längst betalas ut till och med månaden före den då den försäkrade skulle ha fyllt 87 år.

**Här inräknas även tid då uppehåll i utbetalningen av ålderspension har gjorts.*

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

För en försäkring där utbetalning av livslång ålderspension påbörjats före 1 oktober 2023 betalas återbetalningsskyddet, oavsett den försäkrades ålder vid första utbetalningen, ut som längst till dess att pension (ålders- och efterlevandepension sammantaget) har utbetalats under 20 år.*

Detta gäller även en försäkring som den 1 oktober 2023 inte var under utbetalning men där uppskjutet uttag gjorts före 1 oktober 2023 och där den försäkrade genom meddelande till Alecta senast 31 december 2023 valt att behålla gällande regelverk före 1 oktober 2023 även för livslång utbetalning som påbörjas från den månad då den försäkrade fyller 67 år eller senare.

**Här inräknas även tid då uppehåll i utbetalningen av ålderspension gjorts*

Förmånstagare har inte rätt att ändra utbetalningstid eller göra uppehåll i utbetalningen.

Återbetalningsskyddets placeringsinriktning

Om den försäkrade dör innan ålderspension har börjat betalas ut

Försäkringen övergår automatiskt och momentant till placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

Om den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut

Om den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut behåller försäkringen placeringsinriktningen med 40 procent aktier.

AVVIKELSE

I det fall den försäkrade dör när ålderspensionen har börjat betalas ut och försäkringen enligt övergångsbestämmelsen i avsnitt 6 omfattas av en placeringsinriktning med 60 eller tio procent aktier behåller försäkringen denna placeringsinriktning även under återbetalningsskyddets utbetalningstid.

10. Utbetalningsbestämmelser

Utbetalning i form av månatlig pension

Pensionen utbetalas månadsvis i efterskott.

Pensionen betalas ut till det bankkonto som den försäkrade anger, eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Någon ränta betalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp eller om förseningen uppgår till högst en månad. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Varje pensionsutbetalning dras från försäkringens pensionskapital vid ingången av den månad då utbetalningen faktiskt görs. Detta gäller även vid försenad utbetalning.

Återbetalning

Försäkrad/förmånstagare som fått pension med för högt belopp, eller som har fått pension för tid då rätt till pension inte funnits är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalade beloppet.

Utbetalning i form av återköp av små pensionsbelopp

Återköp innebär att försäkringens hela värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut.

Återköp är endast möjligt då utbetalning i form av månatlig pension är möjlig och förutsätter att det totala återköpsvärdet för den försäkrades alla premiebestämda försäkringar i Alecta understiger 30 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp.

Alecta har i dessa fall rätt att komma överens med den försäkrade/förmånstagarna om att återköpa försäkringen.

I övrigt saknas rätt till återköp.

11. Information från Alecta

Förköpsinformation

Information om Alectas erbjudande i samband med att den anställde ska göra ett ny- eller omval av försäkringsgivare och försäkringstyp lämnas i första hand på avtalat.se.

Alecta tillhandahåller på sin webbplats förköpsinformation i form av ett faktablad.

Information om försäkringens placeringsinriktning lämnas i första hand av Alecta. Denna information lämnas genom Alectas webbplats.

Information i samband med att försäkringen börjat gälla

Snarast efter att Alecta fått uppgift från Collectum om att den anställde omfattas av försäkring hos Alecta skickar Alecta ett försäkringsbesked till den anställde avseende den nytecknade försäkringen. I samband med detta skickar Alecta också information om de väsentliga rättigheter och skyldigheter som följer av försäkringen.

Information under försäkringstiden

Collectum utfärdar under varumärket Avtalat ett årsbesked till den försäkrade som visar värdet av den försäkrades samtliga premiebestämda försäkringar enligt ITP-planen.

Den försäkrade kan även följa sin försäkring genom Alectas webbplats. Där finns bland annat uppgifter om försäkringens värdeutveckling. För tillgång till dessa uppgifter gäller de krav beträffande säkert inloggningsförfarande som Alecta tillämpar vid var tid. För närvarande gäller att den försäkrade måste logga in och legitimera sig med e-legitimation.

När tidpunkten för avtalad pensionsutbetalning närmar sig informerar Alecta den försäkrade om

- tidpunkt, garanterat pensionsbelopp och tidsperiod för utbetalningen
- sammanlagt pensionsbelopp (garanterat pensionsbelopp plus det tilläggsbelopp som grundas på uppkommet överskott) för det första utbetalningsåret/kalenderåret

- möjligheten att ändra villkoren för pensionsutbetalningen på de sätt som framgår av avsnitt 8
- utbetalningssätt, samt hur anmälan av utbetalningskonto ska göras.

Under utbetalningstiden lämnar Alecta vid varje årsskifte information till den försäkrade om pensions storlek (garanterat pensionsbelopp plus det tilläggsbelopp som grundas på uppkommet överskott) för det nya kalenderåret samt övrig information som kollektivavtalsparterna har beslutat ska lämnas under utbetalningstiden. Detta gäller dock inte under tid då den försäkrade har begärt uppehåll i utbetalningen enligt reglerna i avsnitt 8.

Alecta lämnar även kontrolluppgift till Skatteverket om pensionsutbetalningar och om utflyttat pensionskapital.

Information vid dödsfall

Om Alecta har fått vetskap om den försäkrades död, kontaktar Alecta dödsboet med anledning av försäkringsfallet.

Gäller försäkringen med återbetalningsskydd, och förmånstagare finns, informerar Alecta förmånstagaren/förmånstagarna om den förestående utbetalningen av återbetalningsskyddet samt om möjligheten att ändra villkoren för utbetalningen på de sätt som framgår av avsnitt 9.

Övrig information från Alecta

Övrig information till den försäkrade om försäkringen lämnas på förfrågan. Den försäkrade har rätt att ta del av de uppgifter om försäkringen som berör honom eller henne. Allmän information om försäkringsprodukten tillhandahålls i första hand genom Alectas webbplats.

12. Om du inte är nöjd

Alecta förtydligar och omprövar

Om du som försäkringstagare, försäkrad eller förmanstagare inte är nöjd med Alectas handläggning eller beslut ska du i första hand tala om för oss att du inte är nöjd. Det kan till exempel ha uppstått missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Har Alecta gjort fel, får vi chansen att direkt ompröva ärendet och att rätta felet.

Överprövning

Du kan också begära överprövning av Alectas beslut eller handläggning i

- Alectas försäkringsnämnd, eller
- ITP-nämnden, eller
- allmän domstol i Sverige.

Ärenden som inbegriper tolkning av ITP-planen prövas i första hand i ITP-nämnden.

Har ärendet prövats i ITP-nämnden och om det därefter kvarstår en tvist, har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande i pensions-skiljenämnden Svenskt Näringsliv – PTK, enligt punkt 15 i ITP-planens avdelning 1.

Detta gäller dock inte försäkringar som avser Livsarbetstidspension via Collectum.

Tolkning av försäkringsvillkoren

Du som är försäkringstagare, försäkrad eller förmanstagare kan alltid begära att en fråga som angår dig – oavsett om frågan varit föremål för någon åtgärd eller beslut hos Alecta – och som berör tolkningen av dessa försäkringsvillkor behandlas i ITP-nämnden. Detta gäller dock inte försäkringar som avser Livsarbetstidspension via Collectum.

